

Csorba Béla szabadlábbon!

Csorba Béla vajdasági költő kiszabadult a mitrovicai börtönből. A szerb hatalom azért záratta be, mert nem volt hajlandó kézbe venni és aláírni katonai behívóját. Az ügyében tett lépésekről Konrád György, a nemzetközi PEN-klub elnöke nyilatkozott lapunknak.

FEKETE PÉTER

— *Mennyiben köszönhető Csorba Béla szabadulása a nemzetközi PEN-klub közbenjárásának?*

— Részben, hiszen magam kértem meg pénteken este Predrag Palavestra urat, a szerb PEN-klub ügyeletes elnökét, hogy tegyen lépéseket Csorba Béla kiszabadítása érdekében. A figyelmemet a letartóztatásra egyébként **Eörsi István** költő hívta fel, aki barátságban van Csorba Bélával. Tőle tudtam meg a részleteket. Palavestra úr tett lépéseket olyan formában is, hogy vezető politikusokat felhívott, és náluk érdeklődött, illetve kérte őket, bocsássák szabadon Csorba Bélát. Olyasmit mondtak neki, hogy talán a helyi szervek túlbuzgósága volt Csorba letartóztatásának az oka. Mindenesetre ezek a lépések nem voltak eléggé eredményesek, ezért a szerb PEN-klub úgy döntött, hogy egy nyilatkozatot tesz közzé, amelyben tiltakozik a letartóztatás ellen. Közöltem Palavestra úrral: amennyiben a helyi nyomás nem látszik elégségesnek, akkor a világ nyilvánosságát is fel fogom hívni egy olyan távirat formájában, amelyet a nemzetközi PEN-klub titkárával együtt én is aláírok, s amelyet Milosevic szerb elnöknek címezünk, és átadjuk a sajtónak. Végül is a belső és az esetleges külső nyomás együttesen elegendő volt ahhoz, hogy megfontolják Csorba Béla letartóztatásának in-

dokoltságát. Kár, hogy más szerb írók, akik elhagyták az országot, vagy bujkálnak, mert nem akarnak katonai szolgálatot teljesíteni, nem nyertek ilyen figyelmet.

— *A nemzetközi gyakorlatot figyelembevéve a nemzeti írószövetségek és a PEN-klub fellépése mindig ilyen hatékonynak bizonyul hasonló esetekben?*

— Olykor igen, de nem mindig. Vannak megátalkodott esetek és léteznek olyan országok, amelyekről nem is tudjuk, hogy ott kik vannak bezárva. Utóbbira Észak-Koreát említhetném példaként.

— *Ez azt jelenti, hogy Szerbiában viszonylagos demokrácia van?*

— Valamelyest igen, egy korlátozott demokrácia. Maga az a tény, hogy a társunk ebben az esetben a szerbiai PEN-klub volt, s hogy egy értelmiségi szervezet nyomásgyakorlóként tudott működni a kormánnyal szemben, az mutatja: nem teljesen egy tőből faragott rezsimről van szó. Külön fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy a szerb PEN-klub most egy magyar író mellett állt ki. Nálunk ugyanis van némi hajlandóság arra, hogy a szerb társadalmat egyszínűen ábrázolják, s a magyar szimpátia inkább a horvát és szlovén fél oldalán van, mert ők szenvedtek katonai támadást és sérelmeket.